

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА НОРМАЛЬНОЇ ТА ПАТОЛОГІЧНОЇ ФІЗІОЛОГІЇ**

**V науково-практична конференція
студентів та молодих вчених з міжнародною участю**

**«ВІД ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ТА КЛІНІЧНОЇ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ
ДО ДОСЯГНЕНЬ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ І ФАРМАЦІЇ»**

**18 травня 2023 р.
ХАРКІВ – Україна**

ЗНАЧЕННЯ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ ЯК НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

**Акімов О. Є., Назаренко С. М., Заколотна О. Е., Міщенко А. В.,
Соловійова Н. В.**

*Полтавський державний медичний університет,
м. Полтава, Україна
o.akimov@pdmu.edu.ua*

Вступ. У зв'язку із вторгненням військ Російської Федерації на територію України 24.02.2022 на всій території України був оголошений правовий режим воєнного стану. Також було оголошено проведення мобілізації військовозобов'язаних до лав Збройних сил України (ЗСУ) та інших військових формувань нашої держави. Здобувачі освіти, що успішно пройшли навчання на II (магістерському рівні) за спеціальністю 222 «Медицина» та отримали кваліфікацію лікаря, також можуть бути мобілізовані до ЗСУ, навіть за умов відсутності у них спеціальних знань та навичок з військової медицини. Постає закономірне питання: чи відповідає програма підготовки здобувачів освіти вимогам сьогодення (з урахуванням викликів воєнного стану)? Існує думка, що необхідно перерозподілити години, що передбачені на вивчення теоретичних дисциплін, на користь вивчення комплексу «хірургічних дисциплін».

Мета. Метою даної роботи є аналіз доцільності вивчення патофізіології в повному обсязі в умовах воєнного стану та обґрунтування неприпустимості скорочення теоретичної підготовки здобувачів освіти, що навчаються за спеціальністю 222 «Медицина».

Матеріали та методи. В роботі використовувались такі загальнонаукові методи дослідження як аналіз та синтез.

Результати та їх обговорення. Патофізіологія, як навчальна дисципліна, надає здобувачу освіти знань про найбільш загальні ознаки хвороби, та в окремих своїх розділах може акцентувати увагу на принципах терапії найбільш розповсюджених захворювань. Дійсно в умовах війни структура захворюваності (особливо серед військових) значно змінюється порівняно із мирним часом, де переважають інфекційні захворювання різної етіології (вірусні інфекції в осінньо-зимовий період, холера влітку, тощо). За умов військового стану значно зростає частка травматичних ушкоджень та кровотеч, а в умовах сучасної війни значно частіше зустрічається політравма, яка ускладнюється системною запальною відповіддю (СЗВ) різної інтенсивності. Врахувавши такі зміни в структурі захворюваності серед військових під час бойових дій дійсно може скластись хибне уявлення про «безумовний пріоритет хірургії та травматології» для забезпечення якісної медичної допомоги військовим. Проте таке уявлення є хибним, оскільки окрім «надання медичної допомоги на місці» (у військовій частині/медичній роті, тощо) до обов'язків медичного персоналу також входить організація своєчасної медичної евакуації, яка неможлива без якісного проведення медичного сортування. Саме для організації якісного медичного сортування необхідними є глибокі знання певних розділів патофізіології на сучасному рівні (запалення та механізми

загоєння ран, механізми розвитку шоківих станів, механізми впливу крововтрати на організм, порушення діяльності центральної нервової системи, механізми розвитку болю, механізми розвитку опікової хвороби, патогенез радіаційних уражень та гострої променевої хвороби, тощо). Глибокі знання з патофізіології допоможуть правильно встановити тяжкість патологічного стану хворого військовослужбовця та допоможуть спрогнозувати ризик розвитку ускладнень, що дасть можливість прийняти рішення про евакуацію до більш адаптованого лікувального закладу. Колектив авторів працює над удосконаленням програми викладання патофізіології в умовах воєнного стану та вбачає перспективу у внутрішньодисциплінарному (в межах навчальної дисципліни) перерозподілі навчальних годин на користь більш актуальних у воєнний час патологій [Акімов О.Є. Реструктуризація другого модуля патофізіології як навчальної дисципліни з урахуванням викликів військового часу / О.Є. Акімов, А.В. Міщенко, Н.В. Соловйова та ін. // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2022. – Т.22, №1. – С.105-108].

Висновки. Скорочення годин, що передбачені на вивчення патофізіології в умовах воєнного стану є неприпустимим, оскільки це загрожує зниженням якості медичного сортування та збільшенням внаслідок цього небойових (медичних) втрат.

Ключові слова: патофізіологія, здобувачі освіти, навчальна дисципліна, викладання, воєнний стан.